

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ - ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Београд, Јове Илића 165, тел. 3092-999 факс 2491-501

e-mail: fpn@fpn.bg.ac.rs www.fpn.bg.ac.rs

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

На седници Наставно-научног већа одржаној 16. јануара 2025. године одређена је комисија за преглед и оцену докторске дисертације кандидата Петка Дојкова (Petko Dojkov) под насловом **"INDIA – PAKISTAN RIVALRY'S INFLUENCE ON INDIA'S ENGAGEMENT IN THE INDO-PACIFIC REGION"** ("УТИЦАЈ ИНДИЈСКО-ПАКИСТАНСКОГ РИВАЛСТВА НА АНГАЖОВАЊЕ ИНДИЈЕ У ИНДО-ПАЦИФИЧКОМ РЕГИОНУ"). Веће је именовало Комисију у следећем саставу: професор др Вера Арежина, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, доцент др Стефан Сурлић, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука и доцент др Иван Зарић, Универзитет одбране – Војна академија РС.

Комисија је прегледала и оценила наведену дисертацију, те на основу мишљења свих чланова једногласно подноси Наставно-научном већу Универзитета у Београду – Факултета политичких наука:

РЕФЕРАТ О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Основни подаци о кандидату

Петко Дојков је рођен 31. јануара 1964. у Бугарској. Допутовао је у Београд 5. априла 2021, да би преузео функције амбасадора Републике Бугарске у Републици

Србији. У том својству извршава и функцију руководиоца амбасаде за НАТО контакте у Београду (2021-2022. и 2023- 2024). Пре свог садашњег именовања био је заменик министра спољних послова (август 2019 -април 2021), генерални директор Дирекције „Билатерални односи" (март 2019-август 2019) и виши дипломатски службеник у Дирекцији „Блиски Исток и Африка" (октобар 2018-фебруар 2019) у бугарском Министарству спољних послова.

Од 2014. до 2018. године Петко Дојков је амбасадор Републике Бугарске у Индији, а уједно акредитован у Непалу, Бангладешу и Шри Ланци. У истом периоду он је акредитован и као први бугарски амбасадор на Малдивима. Од 2008. до 2012. године био је амбасадор Републике Бугарске у Тунису са допунском акредитацијом у Мауританији. У том својству радио је и као руководиоца амбасаде за НАТО контакте у Тунису (јануар 2009- децембар 2010). У јулу 2012. унапређен је у лични ранг амбасадора дипломатске службе Бугарске.

Петко Дојков је био на дужностима генералног директора за билатералне односе (октобар 2013 - април 2014), директора за безбедносну политику (јун 2012 - септембар 2013) и директора за Блиски Исток и Африку (од 2004. до 2008.) у Министарству спољних послова Бугарске. Пре тога радио је као државни експерт у Дирекцији „НАТО" Министарства спољних послова (2003– 2004), заменик политичког саветника у делегацији Бугарске при НАТО-у у Бриселу (1999– 2003) и експерт у Дирекцији „НАТО, Западноевропска унија и питања безбедности" у Министарству спољних послова (1997– 1999). Своју дипломатску каријеру почиње као трећи секретар у амбасади Бугарске у Египту (1993– 1997) и експерт у дирекцији „Арапске земље" Министарства спољних послова (1992– 1993).

Петко Дојков има магистарски степен из међународних односа са владањем страним језиком (арапски) Московског државног института за међународне односе, Руска федерација (1985-1991) и из бизнис администрације (МБА) Уједињених бизнис института, Брисел, Белгија (2000-2002). Стекао је постдипломску квалификацију из међународног права и дипломатије Индијске академије за међународно право и дипломатију (2017 - 2018).

У јуну 2021. и јуну 2022. учествује у Виртуелном форуму за Југоисточну Европу и Форуму за Југоисточну Европу - FY22 СЕЕФ Европског центра за истраживање безбедности „Џорџ Маршал". У септембру 2012. учествује у семинару за више руководиоце „Преко Ал Каиде: Како да упознамо и да се боримо са насилним екстремизмом" у Европском центру за истраживања у области безбедности „Џорџ С. Маршал", Немачка. У априлу 2014. похађа семинар „Ефикасни међународни

преговори", који држи Рон Тон, директор Академије Клингендал. У 2013, 2021, 2022. и 2023. години учествује у Програму безбедности Црног мора, Харвард Кенеди школа (Харвард Kennedy School) у Букурешту, Регионалном форуму учесника форума за Источну Европу /Црно море Маршал центра online, Регионалном форуму Маршал центра у Букурешту и Регионалном форуму Маршал центра у Кишињеви. Петко Дојков похађао је и курсеве спољне политике Индије (2018., О.П. Jindal Global University, Индија и 2016., Jawaharlal Nehru University, Њу Делхи, Индија), међународног права (2017., The Indian Society of International Law - ИСИЛ, Индија), електронске обуке и дигиталног образовања (2015., Administrative Staff College of India, Хајдерабад), менаџерских вештина (2019., Европски социјални фонд ЕУ/Дипломатски институт при Министарству спољних послова Бугарске), вештине јавне презентације (2006, Британски савет, Софија) и обуку из мултинационалних преговора (2000, Швајцарска мисија при НАТО, Брисел).

Држао је предавања из теорије и праксе вођења међународних преговора у Европском колеџу за економију и управљање (ЕКОУ) у Пловдиву, а такође из политичких система земаља Јужне и Југоисточне Азије и из политичких односа између ЕУ и Блиског Истока на Софијском универзитету.

Петко Дојков је добитник бројних награда и одликовања, као што су: Писмо захвалности министра спољних послова за пружену помоћ приликом спасилачке операције за спасавање алпиниста Бојана Петрова (2018), Награда „Изванредан амбасадор године" Међународне фондације „Јунити", Индија (2018), Златни почасни знак министра спољних послова за дугогодишњи *besprekorни* рад у Министарству спољних послова (2015), Почасна захвалница за високе професионалне домете министра спољних послова (2014.), Орден Тунижанске републике (2012.), Сребрни почасни орден министра спољних послова за континуирана висока достигнућа у области дипломатске службе (2011.), Сребрни почасни орден министра спољних послова за успешно организовање евакуације бугарских грађана из Либана за време ратних дејстава (2006.), Почасна награда министра спољних послова за допринос успешном завршетку 12. Савета министара спољних послова OSSE у Софији (2005), Медаља поводом 100. годишњице успостављања дипломатских односа између Републике Бугарске и САД (2003.).

Радови кандидата:

1. Дојков П., „Особености на меѓународниот трговски обмен на Бугарија, врзки со традиционните партнери од арабскиот свет и рољата на човешките ресурси на почетниот етап на членството во ЕС”, сборник „Бугарија во Европскиот савез – социјални и

икономически последици”, издание на Европейския колеж по икономика и управление – Пловдив, 2007 г., ISSN 1312 - 739X

2. Чаушев Ф., Дойков П., „Казусът „Бенгази“: Българската дипломация в действие”, Петко Дойков, „Аргус”, 2007 г.

3. Дойков П., „Поредното начало. Българо-арабските отношения в периода 2004 – 2008 година“, МОНТ ООД, 2014

4. Дойков П., „Последни развития в отношенията между България и Индия – поглед от Делхи” (“Latest Development in the Relations between Bulgaria and India: a Viewpoint from Delhi”), „Светилник”, издава се от Клуб „Приятел на Индия”, № 17, 2015 г.

5. Doykov P., “Bulgaria and Nepal: In the Run/Up to a Jubilee”, *Today National & International Magazine*, Volume 34, No. 2, May 2016

6. Doykov P., “India’s Position on the US Indo-Pacific Strategy”, *Asian Issues*, Vol. 8, No.1/2022, Belgrade, IAS, SSN 2217-8813 УДК 32(5)

Представљене чињенице о кандидату Дојкову и о његовој досадашњој научној каријери показују да темом докторске дисертације он наставља дугогодишње истраживање из области међународних односа, које је изузетно оснажено његовим вишегодишњим искуством у дипломатији. Такође се показује да кандидат додатно надограђује знање стечено током досадашњег образовања у области међународних односа, као и током ангажмана на истраживачким и другим академским пословима.

Основни подаци о дисертацији

Одлуком Универзитета у Београду – Веће научних области правно-економских наука, од 16. јула 2024. године, потврђене су претходне одлуке надлежних тела Факултета политичких наука и на њима базиран захтев упућен Већу научних области 1. јула 2024, на начин да је дата сагласност за израду докторске дисертације кандидата магистра Петка Дојкова на енглеском језику под називом **”INDIA – PAKISTAN**

RIVALRY'S INFLUENCE ON INDIA'S ENGAGEMENT IN THE INDO-PACIFIC REGION“.

Следећи прихваћену Пријаву, кандидат је систематично спровео истраживање прихваћене теме дисертације. Комисија констатује да је рад на веома актуелну и регионално и глобално битну тему, урађен у складу са Упутством о прописаном облику и садржају докторске дисертације. Према Правилнику о академској честитости Универзитета у Београду – Факултета политичких наука ова дисертација је у Универзитетској библиотеци прошла проверу аутентичности програмом *iThenticate*. Установљено је да рад не садржи неправилно преузимање из других извора. Комисија закључује да је научни рад написан самостално и академски честито и да је резултат ауторовог изворно осмишљеног и спроведеног истраживања.

Комисија констатује да је у погледу форме, ова дисертација урађена у складу са правилима Универзитета у Београду и Факултета политичких наука. Дисертација је писана на енглеском језику, фонтом *Times New Roman*, величине 12 типографских тачака, са проредом основног текста од 1.0 и маргинама од 2 цм. Броји укупно 151 страницу. Литература пописаних више врста коришћених библиографских јединица дата је на петнаест страница. Рад уредно садржи насловне странице на српском и енглеском језику, страницу са подацима о ментору и члановима комисије за јавну одбрану, изјаву захвалности, сажетке на српском и енглеском језику праћене извршеном научном каталожком типологизацијом и странице садржаја. Поред тога, обухвата биографију аутора и формално-правне изјаве.

Дисертација Петка Дојкова састоји се од шест главних поглавља: *Introduction* (прво поглавље); *India – Pakistan Rivalry: origins, evolution, Present State* (друго поглавље); *India's Regional and Global Ambitions* (треће поглавље); *India's Participation in Minilateral Format* (четврто поглавље), *s*; *Influence of India – Pakistan Rivalry on India's regional and global aspiration* (пето поглавље), *s*; *Conclusion* (шесто поглавље).

2. Предмет и циљ дисертације

Комисија налази да је тема докторске дисертације ривалство између Индије и Пакистана и утицај тог ривалства на ангажованост Индије у Индо-Пацифичком регион. Ривалство Индије и Пакистана, дубоко укорењено у њиховим односима има

дугу историју и узроке, од којих је један спор око Кашмира. Две су земље биле повремено на ивици нуклеарног рата, док је њихово ривалство непрекидно. Зато је по мишљењу кандидата изузетно важно схватити узроке који су у основи овог конфликта и који објашњавају његов трајни карактер. Са друге стране, истиче да не би требало запостављати и практичне последице по Индију и њене амбиције, услед њеног учешћа у таквом ривалству.

Предмет истраживања кандидата је ангажман Индије у Индо-пацифичком региону са посебним фокусом на две основне компоненте: ангажман ове земље у Индо-пацифичком региону и њено учешће у активностима таквих формата као што су БРИКС, Шангајска организација за сарадњу и других. Коначно, кандидат објашњава конкретан начин на који ривалство између Индије и Пакистана утиче на ангажованост Индије у Индо-пацифичком региону и на покушаје Индије да оствари стабилност, безбедност и економски просперитет преко својих регионалних ангажмана. По његовом мишљењу, ривалство између две земље изазива велики број последица за сваку од њих, пре свега са економског, војног и геополитичког аспекта.

Стога, кандидат поставља следеће истраживачко питање: Да ли ривалство између Индије и Пакистана утиче негативно на напоре и амбиције Индије да се афирмише као велика политичка, економска и војна сила на регионалном и светском плану? Истиче да је циљ био да анализом покаже на који начин се врши или не врши овакав утицај, и ако он постоји, у којој мери утиче на ангажман Индије.

Кандидат Дојков истиче да су реализам и међународна политичка економија били најподеснији теоретски приступи за ово истраживање. Дакле, у овом истраживању коришћен је *реализам* као школа која нагласак ставља на конкурентну и конфликтну страну међународних односа, кроз ослањање на радове значајних теоретичара који су се бавили ривалством Индије и Пакистана. Највиши циљ је опстанак државе, а одговорност, не морал, је критеријум према коме се оцењују акције државе. У средишту пажње ове школе су конфликти и конкуренција, јер делујући у складу са намером да остваре циљ опстанка, државе могу, те и неминовно ступају у конфликте. Са друге стране, Међународна политичка економија (МПЕ), која изучава међусобну везу између политике и економије у глобалном систему, нуди друге корисне теоретске приступе, који су примењени у току истраживања.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

У складу са формулисаним предметом истраживања, почетна претпоставка у овом истраживању је везана за ривалство између Индије и Пакистана (прва променљива) и утицај тог ривалства на учешће Индије у Индо-пацифичком региону (друга променљива).

Генерална хипотеза коју кандидат поставља је да ривалство између Индије и Пакистана у стању је да компликује напоре Индије да следи своје амбиције и да се афирмише као велика политичка, економска и војна сила на регионалном и глобалном плану.

Доказивање исправности ове хипотезе и давање позитивног одговора на истраживачко питање, то јест јасна потврда да ово ривалство има негативан ефекат на делатност и резултате делатности Индије у Индо-пацифичком региону, очекивани је и остварени допринос постојећој литератури и сазнањима.

Прва посебна хипотеза логично следи и произилази из генералне, и једнако тако бива проверена и потврђена. Наиме, она полази од тврдње да унутрашњи проблеми Индије представљају велику опасност по глобалне амбиције ове земље и тесно су повезани са историјским и данашњим везама између Индије и Пакистана. Ривалство између Индије и Пакистана наслеђе је колонијалне прошлости, али је кроз године задржало свој деструктивни карактер, те остаје озбиљан изазов за Индију и данас.

Друга посебна хипотеза била је да ангажман Индије у Индо-пацифичком региону и у Квадрилатералном безбедносном дијалогу (QUAD) јача глобалну политичку, економску и војну улогу ове земље. Овај ангажман умањује капацитета ривалства и ограничава његову улогу. Потврђена је као и трећа посебна хипотеза, која потврђује да, премда донекле конкурише властитим регионалним иницијативама, учешће Индије у мултилатералним форматима као што су ШОС, БРИКС и Источно-азијски самит, пружа земљи допунске политичке, економске и безбедносне полуге у њеној тежњи да оствари своје стратешке циљеве.

Теоријско-методолошки оквир примењен у истраживању је одабран тако да омогући анализу сфере политике која обухвата првенствено политичке, војне и економске делатности и понашање две суседне државе и њихових влада. Истраживање се односи и на научне дисциплине и субдисциплине као што су међународни односи, међународна политичка економија, истраживања међународне безбедности, војна истраживања, политичка историја, међународно право и демографија.

Дојков издваја *анализу садржаја* текстова као најкориснију методу за прикупљање и реализацију истраживања. Они могу да се оквалификују као примарни и секундарни извори, који садрже секундарне податке. Разлог за избор ове методе везан је за постојање више радова, који су везани за ову тему и основно истраживачко питање.

Истраживање је спроведено анализом садржаја из постојеће литературе и докумената, као и интервјуа са експертима и практичарима. Примењен је и теренски рад због интервјуа са практичарима индијске спољне и безбедносне политике. Осим тога, примењиване су и друге методе, као што су анализа, синтеза, поређење, као и хипотетичко-дедуктивна метода.

На основу постојеће литературе, укључујући закључке о узрочно-последичној вези између војних трошкова Индије и Пакистана и економског раста две земље, који ометају њихови војни трошкови, циљ је био да се прикупе информације које потврђују да је милитаризација Индије контрапродуктивна, пошто води успоравању раста индијске економије и даљој милитаризацији Пакистана и тиме увећава могућност за нову конфронтацију међу њима. Основни евалуирани аспекти су милитаризација, конфронтација и безбедносни изазови.

У истраживању се користе подаци из бројних и различитих извора, међу којима су: званични веб-сајтови, званични документи, публикације стручних агенција и истраживачких института и сл. Урађен је преглед постојеће литературе о амбицијама Индије на регионалном и глобалном плану, као и односа Индије са другим државама.

4. Кратак опис садржаја (структуре по поглављима) дисертације

Ова докторска дисертација има шест главних поглавља, укључујући и Увод и Закључак. У првој глави, *Уводу*, разматрани су проблем, питање, предмет, циљеви и значај истраживања. Представљен је теоретски и методолошки оквир, као и опште и конкретне хипотезе. Као део Увода кандидат Дојков укључује и продубљени критични преглед постојеће литературе на тему дисертације и њене кључне теме. У фокусу пажње је ривалство између Индије и Пакистана, ангажованост Индије у Индо-пацифичком региону и у мултилатералним форматима, утицај рата у Украјини, као и ривалства између Индије и Пакистана на ангажованост Индије у Индо-пацифичком региону, економски развој Индије, као и теоретске дебате, које имају однос према истраживању. Преглед литературе који је Дојков сачинио доприноси да се идентификују постојећи пропусти и простор за допринос истраживању теме, имајући у виду истраживачко питање и доказивање хипотеза.

У другој глави, *Ривалство између Индије и Пакистана: порекло, еволуција, садашње стање*, докторанд Дојков анализира порекло, еволуцију и садашње стање ривалства између две државе. Основни закључци овог дела дисертације наведени су при крају ове главе.

Трећа глава, *Регионалне и глобалне амбиције Индије*, посвећена је регионалним и глобалним амбицијама Индије. Конкретније, у средишту пажње је ангажман Индије у Индо-пацифичком региону. Дојков најпре одређује географски обухват тог региона, после чега нуди компаративну анализу концепта Индије о Индо-пацифичком региону и концепата великих сила о том региону. Као следећи корак размотрене су последице рата у Украјини по амбиције Индије и њену позицију у Индо-пацифичком региону. У закључку друге главе резимирани су основни закључци анализе.

Четврта глава, *Учешће Индије у мултилатералним форматима*, као логичан наставак претходне, садрже разматрање других амбиција Индије, као резултата учешћа ове државе у мултилатералним форматима. Анализирано је чланство Индије у Шангајској организацији за сарадњу, у *БРИКС*-у и Источно азијском самиту (ИАС). При крају ове главе представљени су основни закључци у вези са учешћем Њу Делхија у сваком од споменута три формата.

Пета глава, *Утицај ривалства између Индије и Пакистана на регионалне и глобалне амбиције Индије*, има тежишно место у овом истраживању. У њој је

размотрено како ривалство између две суседне државе, Индије и Пакистана, утиче на регионалне и глобалне амбиције Индије, које су иначе анализирани у прве две главе. Почев од анализе последица милитаризације, трке у наоружавању и војне конфронтације по индијску економију, па кроз утицај и улогу у Пакистану базираних милитантних групација, да би на крају био анализиран утицај ривалства на регионалне, односно глобалне амбиције Индије. Основни закључци су и овде представљени на крају главе.

И на крају, последња глава, *Закључак*, садржи закључна разматрања дисертације. У њој су резимирани основни закључци истраживања, као и степен потврђености постављених хипотеза истраживања. У складу са ограничењима истраживања и закључцима, она садржи и основне препоруке у погледу начина решавања штетних последица које су резултат ривалства.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Прва врста остварених резултата су сазнајни резултати теоријско-методолошке природе који могу допринети развоју научне мисли. Научни допринос овог истраживања односи се на проширење научног фонда о акутелним и могућим новим перспективама развоја догађаја у Индији и њеном регионалном окружењу, укључујући односе ове земље са Пакистаном, али и са другим значајним факторима у региону и свету, те са ове тачке гледишта Комисија налази да је истраживање благовремено и да има друштвени значај. Такође, научни допринос се односи и на ангажман Индије у Индо-Пацифику, и разумевању значаја напора који доприносе постизању веће стабилности на Индијском потконтиненту и у суседним регионима.

Другу врсту остварених резултата чине резултати практичне природе којима се може допринети повећању друштвене добробити. Тако, Комисија налази да резултати овог истраживања могу бити корисни са практичне тачке гледишта за земље из региона Југоисточне Европе, и да послуже као смернице у њиховом политичком дијалогу и активностима у сарадњи са Индијом.

6. Закључак

Комисија је пажљивим проучавањем израђене докторске дисертације Петка Дојкова (Petko Dojkov) **”India – Pakistan Rivalry’s Influence on India’s Engagement in the Indo-Pacific Region“/ „Утицај индијско-пакистанског ривалства на ангажовање Индије у Индо-Пацифичком региону“**) установила да је у питању оригинални и научно чврсто засновани рад урађен према претходно одобреној пријави. Кандидат Петко Дојков, самостално и академски честито, изворним сопственим истраживањем према оригиналној замисли, пружио је допринос развоју научне мисли и показао значајну интелектуалну зрелост. Његова дисертација је кроз извршену анализу дала квалитетан допринос бољем разумевању ривалства између Индије и Пакистана, као и утицаја тог ривалства на индијски ангажман у Индо-Пацифику.

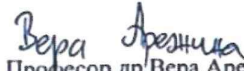
С обзиром на то да је дисертација урађена на енглеском језику, то ће омогућити кандидату да његови аргументи и закључци буду доступни најширој академској заједници и другим заинтересованим актерима, попут дипломата и доносиоца одлука у домену спољне политике.

Теоријски, методолошки, научно и емпиријски дисертација у целости задовољава прописане академске и научни стандарде писања докторске дисертације. Академски честито опсежан обим примарних и секундарних извора третиран је сходно највишим стандардима. Постигнути резултати имају и теоријску и практичну непобитну вредност.

На основу изнетог мишљења и веома позитивне оцене докторске дисертације **„Утицај индијско-пакистанског ривалства на ангажовање Индије у Индо-Пацифичком региону“** Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета да усвоји Реферат, образује Комисију за јавну одбрану дисертације у истом сазиву и одобри јавну одбрану ове докторске дисертације, те да своју одлуку упути Већу научних области правно-економских наука Универзитета на одобрење.

У Београду, 12. фебруара 2025.

Комисија за преглед и оцену докторске дисертације:

1. Професор др Вера Арџина,

ванредни професор Универзитет у Београду – Факултет политичких наука

2. Доцент др Стефан Сурлић,

Универзитет у Београду – Факултет политичких наука

3. Доцент др Иван Зарић,

Универзитет одбране – Војна академија